

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๑๑
วันพุธ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙
ณ โรงแรมอิมพีเรียล หัวหิน บีช รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๗. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๘. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๙. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๒๐. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
๒. นายวราห์ เท่งพุ่ม	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา
๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้ออรอด

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๑๐ วันอังคาร ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้วก่อนส่งคณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้วตามมติที่ประชุมในการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๑๐ วันอังคาร ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ในส่วนบทเฉพาะกาลสรุปสาระสำคัญการพิจารณาได้ ดังนี้

มาตรา ๒๗๐

“มาตรา ๒๗๐ ในวาระเริ่มแรก วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ

ในการถวายคำแนะนำตามวรรคหนึ่ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะถวายคำแนะนำให้มีสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหกคน

การสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา นอกจากสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามวรรคสอง ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านความมั่นคง จำนวนไม่เกินเก้าคน ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา และเสนอรายชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๒) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเมื่อรวมกับสมาชิกวุฒิสภา โดยตำแหน่งตามวรรคสองแล้วต้องมีจำนวนสองร้อยคน และเพื่อประโยชน์ในการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคัดเลือกบุคคลจัดได้เป็นบัญชีสำรอง จำนวน ห้าสิบคน

(๓) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๒ จำนวนหนึ่งร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๖๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๘) และ (๑๑) มีผลใช้บังคับแล้ว และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งรายชื่อให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคัดเลือกให้เหลือ จำนวนห้าสิบคน โดยให้ประกอบด้วยบุคคลในทุกกลุ่มที่มีการเลือกกันเอง ส่วนรายชื่อที่เหลือให้ คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจัดไว้เป็นบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่ม

(๔) เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นชอบรายชื่อบุคคลที่ได้รับการสรรหาแล้ว ให้คณะรักษา ความสงบแห่งชาตินำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย

ให้นำความในมาตรา ๒๖๔ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) และ (๔) และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการสรรหาตามวรรคสาม (๒) ด้วย โดยอนุโลม แต่กรณีสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง มิให้นำส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะ ต้องห้ามตาม (๒) มาใช้บังคับ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรง ตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

ให้สมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลงให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตามวรรคสาม (๒) หรือตามรายชื่อในกลุ่ม ตาม (๓) แล้วแต่กรณี ขึ้นแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามวรรคสอง พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ในขณะที่ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยตำแหน่งแทน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศในระหว่างที่สมาชิกภาพ ของสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๒ ยังไม่สิ้นสุดลงหรือในระหว่างที่ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม ให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตาม แผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางหรือ มาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จด้วย ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อวุฒิสภาเพื่อทราบทุก สามเดือน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ถ้ามีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติ ที่จำเป็นต้องการปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ประธานวุฒิสภามีอำนาจวินิจฉัย และในกรณีที่ ประธานวุฒิสภาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จำเป็นต้องการปฏิรูปประเทศ และเป็นกรณีที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่กรรมาธิการร่วมกัน ได้พิจารณาแล้วตามมาตรา ๑๓๗ (๓) ให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อวินิจฉัย คำวินิจฉัยดังกล่าว ให้เป็นที่สุด”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ร่างมาตรา ๒๗๐ วรรคหนึ่ง ความว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน” จะต้องแก้ไขจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติในบทถาวรให้สอดคล้องกันด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการยังไม่ได้พิจารณาว่าจะเพิ่มจำนวนสมาชิกวุฒิสภาในบถาวรหรือไม่

- ควรมีการบัญญัติจำกัดสิทธิคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๐ และเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๗๐/๑ และร่างมาตรา ๒๗๐/๒ ดังนี้

“มาตรา ๒๗๐ ในวาระเริ่มแรกภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก
ภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน
ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำจากบุคคลที่ได้รับการสรรหา
ตามมาตรา ๒๗๐/๑

ในทฤษฎีการขจัดเศษส่วนของทฤษฎีบทหนึ่ง คุณสมบัติของเศษส่วนที่แสดงว่าเศษส่วนที่กำหนดให้มีเศษส่วนที่ใกล้เคียงกับค่าที่กำหนดได้ แต่ที่เศษส่วนไม่เพิ่มขึ้น

การสรรหาผู้สมควรได้รับทราบแต่งตั้งไปในสาขาวิชาใดสาขาหนึ่ง ของสภาการศึกษา โดยที่สภาการศึกษาได้ขอคำแนะนำ
จากบรรดาครูให้ดำเนินการในทาง ดังต่อไปนี้

[illegible][illegible][illegible][illegible]

ให้พ้นจากวงในวงตรา ๒๖๕ บรรดาสอง (๑) (๒) (๓) และ (๔) และบรรดาสอง วงในชั้นระดับแห่ง
คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับทราบบรร
ดาตามบรรดาสอง (๒) ด้วย โดยขอนุโลม แต่กรณีสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง มิให้พ้นจากวงในชั้นระดับ
วงตรา ๑๖๕ ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๒) วงในชั้นระดับ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ บทบัญญัติแห่ง
กฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางราชการอื่น มิให้พ้นจากวงในชั้นระดับแห่งสมาชิกวุฒิสภาโดย
ตำแหน่ง

ให้สมาชิกวุฒิสภาตามบรรดาสอง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการ
แต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลงให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตามบรรดาสอง (๒) หรือตาม
รายชื่อในบทสองตาม (๓) แล้วแต่กรณี ขึ้นแทน โดยให้ประชาชนวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับ
สนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้น เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามบรรดาสอง
พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะไม่ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเภทในระบอบที่สมาชิกภาพ
ของสมาชิกวุฒิสภาตามวงตรานี้ยังไม่สิ้นสุดลงหรือในระบอบที่ดำรงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่
ต่อไปตามวงตรา ๑๖๕ บรรดาสอง ให้วุฒิสภาซึ่งหน้าที่และอำนาจสถิติตามและตราสองของบทว่าในวง
ตามแผนการปฏิรูปประเภทเพื่อให้การปฏิรูปสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเสนอแนะแนวทาง
หรือมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเภทประสบผลสำเร็จด้วย
ในกรณีนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งต่องานที่เกี่ยวกับในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเภทต่อวุฒิสภา
เพื่อทราบทุกสัปดาห์

ในบทพิสนรพระราชพระราชบัญญัติ ถ้ามีบัญญัติว่าพระราชพระราชบัญญัติใดเป็นร่าง
พระราชบัญญัติที่ส่งขึ้นต่อการปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเภท ให้ประชาชนวุฒิสภาซึ่งอำนาจสถิตินั้น
และในกรณีที่ประชาชนวุฒิสภาซึ่งอำนาจพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ส่งขึ้นต่อการ
ปฏิรูปประเภท และในกรณีที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่
ทรงพระราชร่างขึ้นได้พิสนรแล้วตามวงตรา ๑๓๖ (๓) ให้มีที่ประชุมร่วมของทั้งสองรัฐสภาเพื่อ
วินิจฉัย ถ้าวินิจฉัยดังกล่าวนั้นให้เป็นที่ยุติ

“มาตรา ๒๗๐/๑ ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านความมั่นคง จำนวนไม่เกินเก้าคน
ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองมีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม
ในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสองร้อยห้าสิบคน
ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนด แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗
จำนวนหนึ่งร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้

รัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสิบห้าวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งรายชื่อให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (๑) ให้ได้จำนวนสองร้อยคน และจัดลำดับผู้ได้รับการคัดเลือกสำรองจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลที่เหลือ ในกรณีที่เห็นสมควรและจำเป็น คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่เห็นว่า เป็นตำแหน่งสำคัญอันจะยังประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภานอกเหนือจากบุคคลตามบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการสรรหาก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสองจุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุว่าดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง และเมื่อรวมกับบุคคลที่คัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาแล้วต้องไม่เกินสองร้อยคน และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๒) มาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตามมาตรานี้ และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับกับผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามตำแหน่ง

(๔) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (๒) ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และจัดลำดับผู้ได้รับการคัดเลือกสำรองจำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการคัดเลือกและจัดลำดับดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

(๕) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตาม (๓) และ (๔) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้สมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลงให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตามวรรคสาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี ขึ้นแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามวรรคสอง เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน”

“มาตรา ๒๗๐/๒ นอกจากวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐/๑ จะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้มีหน้าที่และอำนาจติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จด้วย ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อวุฒิสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ในกรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ ให้วุฒิสภามีอำนาจวินิจฉัย คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จะต้องพิจารณากำหนดกระบวนการและขั้นตอนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้รอบคอบและเหมาะสม

- เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นดังนี้

“(๓) ให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (๑) ให้ได้จำนวนสองร้อยคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองสำรองจำนวนห้าสิบคน ในกรณีที่เห็นสมควรและจำเป็น คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่เห็นว่าเป็นตำแหน่งสำคัญอันจะยังประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภานอกเหนือจากบุคคลตามบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการสรรหา ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสองจุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุว่าดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง และเมื่อรวมกับบุคคลที่คัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหา แล้วต้องไม่เกินสองร้อยคน และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๒) มาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตามมาตรานี้ และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับกับผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามตำแหน่ง”

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดการคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๔) จึงไม่ได้กำหนดให้อย่างน้อยต้องคัดเลือกบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๐๗ กลุ่มละสองคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๔) ไม่ได้กำหนดให้อย่างน้อยต้องคัดเลือกบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๐๗ กลุ่มละสองคน เนื่องจากการกำหนดไว้เช่นนั้นอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการคัดเลือก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจกำหนดให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติไม่จำเป็นต้องเสนอรายชื่อต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกันครบทั้งสองร้อยห้าสิบคน เพื่อเปิดช่องให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติสามารถเสนอรายชื่อเพิ่มเติมได้ในส่วนของสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓)

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งว่างลง ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง คือบุคคลที่มีรายชื่อขึ้นบัญชีสำรองไว้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่สามารถเสนอรายชื่อได้อีก ทั้งนี้ สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อเกษียณอายุราชการแล้วก็จะพ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก และเมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติสิ้นสุดลงแล้วก็จะไม่สามารถเสนอรายชื่อสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ และร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ได้อีก ทั้งนี้ บัญชีสำรองตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) และ (๔) จะมีอายุห้าปีเช่นเดียวกับอายุของสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) นั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติสามารถเสนอรายชื่อข้าราชการเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) คณะรักษาความสงบแห่งชาติสามารถเสนอรายชื่อข้าราชการเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งได้ไม่เกินร้อยละสองจุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เสนอแก้ไขปรับปรุงความในส่วนท้ายใน (๓) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นดังนี้

“(๓) ให้คณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (๑) ให้ได้จำนวนสองร้อยคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองสำรองจำนวนห้าสิบคน ในกรณีที่เห็นสมควร

และจำเป็น คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่เห็นว่าเป็นตำแหน่งสำคัญอันจะยังประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภานอกเหนือจากบุคคลตามบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการสรรหา ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสองจุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุว่าดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง และเมื่อรวมกับบุคคลที่คัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาแล้วต้องไม่เกินสองร้อยคน และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการสรรหาตามมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามตำแหน่ง”

- มีกรรมการสอบถามว่า การคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๒) และ (๔) อาจทำให้ได้บุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ไม่ทั่วถึง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การคัดเลือกและการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ใช้บังคับเฉพาะในช่วงเวลาอันจำกัดเท่านั้น นอกจากนี้ กระบวนการคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๒) และ (๔) ยังเป็นการทดลองระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการได้ออกแบบไว้ด้วย

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความในร่างมาตรา ๒๗๐ จึงกำหนดให้นับแต่วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ความในร่างมาตรา ๒๗๐ ต้องกำหนดไว้เช่นนั้น เนื่องจากในวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับนั้น ยังไม่มีสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ และร่างมาตรา ๒๗๐/๑

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีที่สมาชิกวุฒิสภาบางคนต้องพ้นจากตำแหน่งไป ทำให้สมาชิกวุฒิสภาที่มีจำนวนไม่ครบสองร้อยห้าสิบคนจะมีผลกระทบต่อสัดส่วนสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งหรือไม่ และกรณีที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีสำรองตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) และ (๔) เหลือแล้ว ทำให้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนสองร้อยห้าสิบคน จะต้องดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า สัดส่วนของสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) คำนวณจากจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด คือจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ไม่ได้คำนวณจากจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เหลืออยู่ และกรณีที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีสำรองตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) และ (๔) เหลือแล้วทำให้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนสองร้อยห้าสิบคนก็ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่เหลืออยู่

- มีกรรมการสอบถามว่า เมื่อระยะเวลาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ สิ้นสุดลง สมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ และร่างมาตรา ๒๗๐/๑ จะต้องสิ้นสุดลงทันทีหรือไม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๐๘ กำหนดไว้แล้วว่า กรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง สมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นก็ต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาว่าควรนำมาตราใด ในหมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา มาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ และร่างมาตรา ๒๗๐/๑

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) จึงกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสองจุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด แทนที่จะกำหนดไว้เป็นจำนวนหกคนตามข้อเสนอของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

- มีกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสอง จุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด จะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสอง จุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด เพราะไม่ต้องการระบุจำนวนสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งไว้ชัดเจนตามข้อเสนอของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๔) ที่กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คัดเลือกผู้ได้รับเลือกตามความใน (๒) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ โดยให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ จะทำให้บุคคลที่ได้รับเลือกมาจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงคนเดียวได้รับคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๔) กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ เท่านั้น ไม่ได้บังคับว่าจะต้องคัดเลือกจากกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ในส่วนของบุคคลที่ได้รับคัดเลือกตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๑) และ (๒) อาจกำหนดให้มีจำนวนมากขึ้นเพื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีตัวเลือกมากยิ่งขึ้น จึงเสนอแก้ไขความใน (๑) และ (๒) เป็นดังนี้

“(๑) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิบัติประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนด แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งรายชื่อให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนบุคคลซึ่งได้รับคัดเลือกตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๑) และ (๒) ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น ก็อาจแก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้กับกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอให้กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้เลือกสมาชิกวุฒิสภาเองโดยตรงจำนวนสองร้อยคน แต่คณะกรรมการไม่เห็นด้วยจึงกำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือก

- ท้ายที่สุดผู้ที่มีอำนาจในการคัดเลือกบุคคลที่สมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็คือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่กลั่นกรองเบื้องต้นเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้

“(๔) ให้คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (๒) ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และเลือกคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง”

- มีกรรมการสอบถามว่า สมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ และร่างมาตรา ๒๗๐/๑ นี้ ได้กำหนดห้ามมิให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้ารับคัดเลือกหรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า การกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องลาออกจากตำแหน่งก่อนเข้ารับการคัดเลือกตามความในร่างมาตรา ๒๗๐ และร่างมาตรา ๒๗๐/๑ อาจไม่เหมาะสม เพราะยังไม่เป็นที่แน่นอนว่าจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา

- มีกรรมการเสนอแก้ไขปรับปรุงความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ โดยนำคำว่า “มีความเป็นกลางทางการเมือง” มากำหนดไว้ท้ายคำว่า “ด้านความมั่นคง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นดังนี้ “ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านความมั่นคง มีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่เกินเก้าคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๒) ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามร่างมาตรา ๑๐๗ นั้น ต้องกำหนดให้กลับไปดำเนินการตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในหมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวข้างต้นต้องกลับไปใช้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในหมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา หรืออาจนำไปกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

- มีกรรมการสอบถามว่า สมาชิกวุฒิสภาตามความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๑) ต้องมีคุณสมบัติตามร่างมาตรา ๑๐๘ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ไม่ได้กำหนดยกเว้นไว้ ก็ต้องเป็นไปตามความในร่างมาตรา ๑๐๘

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอตัดคำว่า “ด้านกฎหมาย” ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๗๐/๑

- มีกรรมการเสนอเพิ่มเติมคำว่า “ด้านต่างประเทศ” ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เนื่องจากเรื่องต่างประเทศเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความมั่นคง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ น่าจะเหมาะสมกว่าการแจกแจงไว้เป็นด้าน ๆ จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็น ดังนี้ “ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่เกินเก้าคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้” และแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๗๐/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๐/๒ นอกจากวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐/๑ จะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้มีหน้าที่และอำนาจติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จด้วย ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อวุฒิสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ในกรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ ให้วุฒิสภามีอำนาจวินิจฉัย คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เสนอตัดคำว่า “สำรอง” ในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๓) ออก เนื่องจากพิมพ์ซ้ำ และพิจารณาว่าความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ควรใช้คำว่า “สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง” หรือ “สมาชิกวุฒิสภาตามตำแหน่ง” จึงจะเหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ควรใช้คำว่า “สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง” จึงจะเหมาะสม และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นดังนี้

“(๓) ให้คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (๑) ให้ได้จำนวนสองร้อยคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน ในกรณีที่เห็นสมควรและจำเป็น คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่เห็นว่าเป็นตำแหน่งสำคัญอันจะยังประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภานอกเหนือจากบุคคลตามบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการสรรหา ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสองจุดห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุว่าดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง และเมื่อรวมกับบุคคลที่คัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาแล้วต้องไม่เกินสองร้อยคน และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการสรรหาตามมาตรา ๑๐๘ ข. (๖) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง”

- มีกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เนื่องจากยังไม่ได้กำหนดให้มีการเสนอบัญชีรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๒) ต้องกำหนดให้จัดส่งบัญชีรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อคัดเลือก จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นดังนี้

“(๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ”

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ควรกำหนดให้ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๒) ของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ กำหนดไว้แล้วจะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามร่างมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ส่วนกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดจะแล้วเสร็จเมื่อใด ก็ควรปล่อยให้ไปไปตามกระบวนการ

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ถ้อยคำของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ วรรคสอง ความว่า “...เว้นแต่วุฒิสภาโดยตำแหน่งตามวรรคสอง...” นั้น เป็นการบัญญัติถ้อยคำผิดพลาด จึงเสนอแก้ไขถ้อยคำโดยให้ใช้คำว่า “...เว้นแต่วุฒิสภาโดยตำแหน่งตาม (๓)...” แทน และแก้ไขความว่า “...ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตามวรรคสาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี...” โดยใช้ความว่า “...ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี...” แทน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นดังนี้ “ให้สมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลงให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี ขึ้นแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตาม (๓) เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน”

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๒ วรรคหนึ่ง ความว่า “...การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ...” ซึ่งหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศเป็นเรื่องสำคัญ การบัญญัติให้เรื่องการปฏิรูปประเทศเป็นเรื่องที่ต้องทำภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาตินั้น อาจทำให้การปฏิรูปมีปัญหาในทางปฏิบัติและอาจทำให้วุฒิสภาเกิดความขัดแย้งกับรัฐบาลได้

- เหตุที่บัญญัติให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เนื่องจากการปฏิรูปประเทศควรเป็นหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประกอบกับหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว ในทางปฏิบัติไม่สามารถมีวุฒิสภาได้ทันที ดังนั้น การบัญญัติความในร่างมาตรา ๒๗๐/๒ โดยการเพิ่มอำนาจและหน้าที่ของวุฒิสภาก็เพื่อเพิ่มอำนาจในการติดตามเร่งรัดให้มีการปฏิรูปเท่านั้น มิได้ให้วุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการปฏิรูปประเทศเอง

- มีกรรมการเสนอให้แก้ไขความว่า “มาตรา ๒๗๐/๒ นอกจากวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐/๑ ...” น่าจะเป็นการบัญญัติคำที่ผิดพลาด เนื่องจากมาตรา ๒๗๐/๑ เป็นเรื่องคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา จึงเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๒๗๐/๒ ตอนต้น โดยให้ใช้ความว่า “มาตรา ๒๗๐/๒ นอกจากวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐...” แทน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขถ้อยคำของร่างมาตรา ๒๗๐/๒ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “มาตรา ๒๗๐/๒ นอกจากวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐ จะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้มีหน้าที่และอำนาจติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน”

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ความในวรรคสามของร่างมาตรา ๒๗๐/๒ การบัญญัติให้วุฒิสภามีอำนาจในการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูป และคำวินิจฉัยให้เป็นที่สุดนั้น อาจทำให้วุฒิสภามีอำนาจเหนือสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๐/๒ เป็นการให้หน้าที่และอำนาจแก่วุฒิสภาในการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเท่านั้น ดังนั้น ในการพิจารณาว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปหรือไม่และมีความเห็นขัดแย้งกันระหว่างสองสภาเกิดขึ้น ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๗๐/๒ อย่างไรก็ตาม เมื่อให้วุฒิสภามีหน้าที่ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศแล้ว อำนาจในการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูป ก็ควรให้วุฒิสภาเป็นผู้วินิจฉัยเช่นกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานจากสภาผู้แทนราษฎร โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศแต่ไม่ได้เสนอชื่อร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปโดยตรง ต่อมาวุฒิสภาไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ วุฒิสภาก็สามารถให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้

- เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๒๖๒ จะมีคณะกรรมการสามชุด ที่ทำหน้าที่ดำเนินการเรื่องการปฏิรูป กล่าวคือ คณะกรรมการปฏิรูปด้านการศึกษา คณะกรรมการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม และคณะกรรมการอิสระที่รับผิดชอบการปฏิรูปประเทศ ในทางปฏิบัติเมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ จะมีคณะกรรมการดังกล่าวตั้งขึ้นและเริ่มดำเนินการปฏิรูป โดยกฎหมายที่เสนอไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ควรให้คณะกรรมการอิสระที่รับผิดชอบการปฏิรูปประเทศตามร่างมาตรา ๒๖๒ เป็นผู้เสนอ และเมื่อพิจารณาควบคู่กับร่างมาตรา ๒๗๐/๒ แล้ว ยังไม่มีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับการให้อำนาจแก่วุฒิสภาในการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น จึงควรบัญญัติรัฐธรรมนูญให้มีการบูรณาการร่วมกันของแต่ละองค์กรในการปฏิรูปประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การทำงานด้านการปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้มีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบของแต่ละองค์กรนั้น ไม่สามารถบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้ แต่สามารถกำหนดโครงสร้างไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปได้ ส่วนการวินิจฉัยของวุฒิสภาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศหรือไม่ วุฒิสภาควรวินิจฉัยก่อนที่วุฒิสภาจะมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การบัญญัติให้การปฏิรูปประเทศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินั้น อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากการดำเนินการปฏิรูปย่อมเกิดขึ้นทันทีหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มียุทธศาสตร์ชาติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การปฏิรูปประเทศที่มีการยกขึ้นมากล่าวอ้างในปัจจุบันนั้น ไม่ใช่การปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริง แต่เป็นเรื่องการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาประเทศ สำหรับยุทธศาสตร์ชาติเป็นเรื่องการกำหนดว่าจะปฏิรูปเรื่องใดบ้าง ดังนั้น จึงเป็นเหตุที่ต้องบัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม โดยเนื้อหาของกฎหมายต้องการคนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปอย่างแท้จริงมาดำเนินการปฏิรูปประเทศ

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้กฎหมายยุทธศาสตร์ชาติต้องตราให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เห็นได้ว่ากฎหมายยุทธศาสตร์ชาติต้องดำเนินการตรา

ให้แล้วเสร็จก่อนมีวุฒิสภา ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติให้วุฒิสภาติดตามเรื่องการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในร่างมาตรา ๒๗๐/๒ อีก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การปฏิรูปประเทศควรให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการปฏิรูปประเทศเอง โดยฝ่ายบริหารมีหน้าที่ต้องแจ้งไปยังฝ่ายนิติบัญญัติว่ามีกฎหมายใดบ้างที่มีความจำเป็นต่อการปฏิรูปประเทศ และการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จำเป็นต่อการปฏิรูปประเทศ อำนาจในการวินิจฉัยนั้นก็ควรเป็นของฝ่ายบริหารเช่นกัน ดังนั้น การบัญญัติให้วุฒิสภามีอำนาจวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปในภายหลัง อาจขัดกับโครงสร้างเรื่องหน้าที่ในการปฏิรูปประเทศได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านต่างๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ร่างกฎหมายบางฉบับอาจตราไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของวุฒิสภาในการติดตามเร่งรัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปไว้ในร่างมาตรา ๒๗๐/๒

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาเกี่ยวกับการตรากฎหมายที่มีความสำคัญสามารถแบ่งระยะเวลาออกได้เป็นสองช่วง คือ ๑) ช่วงระยะเวลาภายในหนึ่งปีหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งจะเป็นช่วงระยะเวลาที่ต้องเร่งให้มีการตรากฎหมายที่มีความสำคัญกับการจัดการเลือกตั้ง และ ๒) ช่วงระยะเวลาที่ต้องมีการตรากฎหมายที่มีความสำคัญกับการปฏิรูปหลังจากมีสมาชิกวุฒิสภาแล้ว โดยใช้วุฒิสภาเป็นกลไกในการติดตามเร่งรัดให้มีการปฏิรูปประเทศ ซึ่งฝ่ายการเมืองที่มาจากกาเลือกตั้งอาจมีความเป็นตัวของตัวเองโดยไม่สนใจในสิ่งที่ได้มีการคิดกันมาแต่ต้น จึงควรให้สมาชิกวุฒิสภามีส่วนในการผลักดันเรื่องการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาห้าปีหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จึงเป็นเหตุให้มีแนวคิดในการบัญญัติให้มีการคานอำนาจของฝ่ายการเมืองที่มาจากกาเลือกตั้งกับสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากกาสรรหา โดยควรมีบทบัญญัติในลักษณะที่มีผลบังคับ หากรัฐบาลไม่มีการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศจะต้องมีบทลงโทษฐานไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ตามร่างมาตรา ๒๗๐/๒ วรรคสอง หากเป็นการเสนอกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูป ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีความเห็นแย้งกันเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็สามารถดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้อยู่แล้ว ดังนั้น การให้อำนาจแก่วุฒิสภาในการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศตามความในวรรคสามนั้น อาจเป็นการให้อำนาจแก่วุฒิสภามากเกินไป โดยอำนาจในการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูป ควรให้อำนาจในการวินิจฉัยแก่คณะกรรมการอิสระตามร่างมาตรา ๒๖๒ เป็นผู้วินิจฉัย น่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า

- ในเรื่องการปฏิรูปประเทศมีหลายมาตราที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน เช่น ร่างมาตรา ๒๕๙ และร่างมาตรา ๒๖๒ หากมีการเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๗๐ อาจต้องพิจารณาเรื่องความเกี่ยวเนื่องและความซ้ำซ้อนด้วย

- ในร่างมาตรา ๒๖๒ ยังไม่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ เนื่องจากต้องการพิจารณาเรื่องอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาเสียก่อน เมื่อกำหนดได้ว่าวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการปฏิรูปเพียงใดแล้วจึงจะกลับไปพิจารณาร่างมาตรา ๒๖๒ อีกครั้งหนึ่ง โดยอาจตัดมาตรา ๒๖๒ ออกทั้งมาตราก็เป็นได้

- ควรคงหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องวินิจฉัยข้อขัดแย้งระหว่างองค์กรไว้ ซึ่งจะทำให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัย กรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่าง

พระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ หรือไม่ หากการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวเป็นข้อขัดแย้งระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยหน้าที่และอำนาจขององค์กร จะมีความหมายที่กว้างกว่าการให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อขัดแย้งระหว่างองค์กร เนื่องจากการวินิจฉัยข้อขัดแย้งต้องมีการขัดแย้งก่อน แต่การวินิจฉัยเรื่องหน้าที่และอำนาจสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องรอให้องค์กรเกิดความขัดแย้งก่อน นอกจากนี้ กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ หรือไม่นั้น ไม่ควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัย

- มีการแสดงความคิดเห็นว่า ในกรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ หรือไม่ ไม่ควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาในการวินิจฉัย

- ในเรื่องการปฏิรูปควรมีกฎเกณฑ์ให้วุฒิสภาและรัฐบาลวางเป้าหมายการปฏิรูปร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาการปฏิรูปที่มีการกำหนดเป้าหมาย และวิธีการ แต่ไม่กำหนดระยะเวลา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรา ๒๕๙ ได้มีการกำหนดกลไกแผนการปฏิรูปทั้งเรื่องขั้นตอนและระยะเวลา แต่ไม่ได้กำหนดว่ามีกฎหมายใดบ้างเนื่องจากอาจไม่ครอบคลุม เมื่อไม่สามารถกำหนดได้ว่ามีกฎหมายใดบ้างที่เป็นกฎหมายปฏิรูป จึงควรต้องพิจารณาว่าจะมอบหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวให้แก่ผู้ใด ทั้งนี้ อาจตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวก็ได้

- มีการแสดงความคิดเห็นว่า อำนาจในการวินิจฉัยกรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ หรือไม่ อาจให้เป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาก็ได้ แต่ทั้งนี้วุฒิสภาควรต้องชี้แจงเหตุผลแก่สาธารณชนด้วยว่าเหตุใดจึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นหรือไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๗๐/๒ ดังนี้

“มาตรา ๒๗๐/๒ วุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐ นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อวุฒิสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ในกรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้ประธานวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อวินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมกันดังกล่าวให้เป็นที่สุด

คณะกรรมการร่วมกันตามวรรคสามประกอบด้วย ประธานวุฒิสภาเป็นประธาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรี และประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนคนหนึ่งซึ่งเลือกกันเองระหว่างประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในวุฒิสภาทุกคณะ เป็นกรรมการ

การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วมกันตามวรรคสาม ต้องกระทำก่อนที่วุฒิสภาจะส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้สภาผู้แทนราษฎร”

- มีการกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ หรือไม่ ควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาในการพิจารณาวินิจฉัย แต่หากมีความเห็นขัดแย้งจึงมอบหมายให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการที่จะตั้งขึ้นใหม่พิจารณาวินิจฉัย

- รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนสองคน จึงควรกำหนดจำนวนรองประธานสภาผู้แทนราษฎรในวรรคสี่ให้ชัดเจน เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “...รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง...”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๐ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๐ ในวาระเริ่มแรกภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำจากบุคคลที่ได้รับการสรรหาตามมาตรา ๒๗๐/๑ จำนวนสองร้อยสี่สิบสี่คน และแต่งตั้งจากปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง...”

จากนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๐/๑ (๒) (๓) (๔) (๕) เพิ่มความเป็น (๔/๑) และแก้ไขเพิ่มเติมวรรคสอง เป็นดังนี้

“(๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (๑) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน

(๔) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตั้งตาม (๒) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ในการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

(๔/๑) มิให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๓) และ (๔) และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๒) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๕) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๓) และ (๔) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้สมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตาม (๓) เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑) แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๐ ในวาระเริ่มแรกภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำจากบุคคลที่ได้รับการสรรหา ตามมาตรา ๒๗๐/๑ จำนวนสองร้อยสี่สิบสี่คน และแต่งตั้งจากปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจ แห่งชาติ เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

ในทฤษฎีการขจัดความไม่แน่นอนทางเศรษฐศาสตร์ที่สมมติว่าตลาดรวมสมบูรณ์แห่งชาตินั้น การขจัดความไม่แน่นอนให้กับผู้
ลงทุนซึ่งขาดความสามารถโดยตลาดแห่งนั้นได้ แต่ได้ซึ่งไม่เกิดขึ้นในตลาด

การสรรหาผู้สมควรได้รับบัตรแต่งตั้งไปในสภานิติบัญญัติสภา และทบวงสภานิติบัญญัติสภาโดยตำแหน่ง
ตามบรรดาศักดิ์ ให้ดำเนินการในทำนอง ดังต่อไปนี้

(๑๖) ให้คณะกรรมาธิการตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความเหมาะสมต่อไป

(๒) ให้คณะกรรมการทศวรรษทศวรรษวิเทศสัมพันธ์ฯ จัดตั้งเครือข่ายบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสาขาที่หน่วยงานสมาชิกสนใจสนใจสนใจประโยชน์ของชนในต่างประเทศปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเมื่อครบวงจรมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยโดยจัดทำแผนรณรงค์รณรงค์แล้วส่งมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศที่มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกำหนดหน่วยงานที่ร่วมให้คณะกรรมการทศวรรษทศวรรษวิเทศสัมพันธ์ฯ จัดตั้งเครือข่ายบุคคลผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญสาขาที่หน่วยงานสมาชิกสนใจสนใจสนใจประโยชน์ของชนในต่างประเทศปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเมื่อครบวงจรมหาวิทยาลัย

(๓) ให้คณะกรรมกลางการเลือกตั้งจังหวัดปทุมธานีให้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามวงวotar ๑๖๒
 สภาชนหนึ่งร้อยยี่สิบคน โดยให้จังหวัดปทุมธานีได้ส่วสิทธิการเลือกตั้งในหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคนส่วนหนึ่งที่พรรคการเมืองปฏิบัติประตอบ
 รัฐธรรมนูญและพรรคการเมืองปฏิบัติตามวงวotar ๒๖๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๑๑) มีผลใช้บังคับ
 แล้ว และให้คณะกรรมกลางการเลือกตั้งจังหวัดสงขลาให้จังหวัดสงขลาพรรคการเมืองสมาชิกวุฒิสภาแต่ละเลือกตั้ง
 ให้เหลือสภาชนห้าสิบคน โดยให้ประตอบด้วยขุดตลในขุดตลสูงที่มีพรรคเลือกตั้งกันเองสงขลาซึ่งที่เหลือ
 ให้จังหวัดสงขลาพรรคการเมืองสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดได้เป็นบัญญัติสงขลาของแต่ละขุดตล

(๕) เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ได้รับการพิจารณาแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลพิจารณาว่าสมควรที่จะสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปหรือไม่

ให้คำนำทบทวนในบทบรรณา ๒๖๕ บรรทัดสอง (๑) (๒) (๓) และ (๔) และบรรทัดสองของไม้ชัยรัตน์แห่ง
ตุลนสงวนปัติและสัททชนะต๋องหำวง รวงทั้งนี้เหตุแห่งการสิ้นสุดสงวนสิทธิการพบนองสงวนสิทธิทูลนิสภากาที่ไต้ยบการ
สรวทการทวงบรรทัดสอง (๒) ต๋องย โดยอนุโสง แต่ทวณีสองสิทธิทูลนิสภากาโดยต๋องค่นแห่ง มิให้คำสงวนที่ไต้ยบ
บทบรร ๑๑๑ ข. สัททชนะต๋องหำวงตวง (๒) ของไม้ชัยรัตน์ และเพื่อบรรโชนแห่งการนี้ บทบัญญัติแห่ง
กฎหมายโดยไต้หำวงมิให้บุคคลสัดการต๋องค่นแห่งการทวงเรื่อ มิให้คำทวงไม้ชัยรัตน์แห่งสงวนสิทธิทูลนิสภากาโดยต๋องค่นแห่ง

ให้สมาชิกวุฒิสภาตามวาระครบหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ทำหน้าที่แห่งวาระให้เลื่อนวาระซึ่งอุปถัมภ์ด้วยในบัญชีรายชื่อของตามวาระสภา (๒) หรือตามวาระซึ่งในที่สุดตามวาระ (๓) แล้วแต่กรณี ขึ้นแทน โดยให้ประชาชนวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับผิดชอบพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาหนึ่ง แล้วแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตามวาระสองพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศไทยในระบอบที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวาระหนึ่งยังไม่สิ้นสุดลงหรือในระบอบที่ดำรงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามหมวด ๑๖๕ วาระสภา ให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจติดตามและตรวจสอบการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จด้วยในวาระนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความถึงหัวหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อวุฒิสภาเพื่อทราบทุกสัปดาห์

ในการพิจารณาพระราชบัญญัติที่มีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ส่วเป็นต่อหลักการปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ประชาชนวุฒิสภามีอำนาจวินิจฉัย และในกรณีที่ประชาชนวุฒิสภามีมติว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ส่วเป็นต่อหลักการปฏิรูปประเทศ และเป็นกรณีที่สภาได้สภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ทรงพระราชอำนาจได้พิจารณาแล้วตามหมวด ๑๓๕ (๓) ให้สภาประชุมร่วมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อวินิจฉัย ตัดวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่ยุติ

๒) เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ดังนี้

“มาตรา ๒๗๐/๑ ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่เกินเก้าคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนด แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (๑) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน

(๔) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (๒) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ในการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

(๔/๑) มิให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคียดแค้นตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๓) และ (๔) และมีให้นำความในมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๒) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๕) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๓) และ (๔) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคับทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้สมาชิกวุฒิสภามาพรรคหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งตาม (๓) เมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน”

๓) เพิ่มเติมความเป็นร่างมาตรา ๒๗๐/๒ ดังนี้

มาตรา ๒๗๐/๒ วุฒิสภามาตรา ๒๗๐ นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ในกรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้ประธานวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อวินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมกันดังกล่าวให้เป็นที่สุด

คณะกรรมการร่วมกันตามวรรคสาม ประกอบด้วย ประธานวุฒิสภาเป็นประธาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง และประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนหนึ่งซึ่งเลือกกันเองระหว่างประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในวุฒิสภาทุกคณะเป็นกรรมการ

การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วมกันตามวรรคสาม ต้องกระทำก่อนที่วุฒิสภาจะส่งร่างพระราชบัญญัติคืนให้สภาผู้แทนราษฎร”

มาตรา ๒๗๑

“มาตรา ๒๗๑ ในวาระเริ่มแรก นอกจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๑ การดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย

(๑) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๘

(๒) การพิจารณาพระราชกำหนดตามมาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๓ และมาตรา ๑๗๔

(๓) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานวุฒิสภาวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาไม่ต้องรับโทษ หรือพ้นจากการพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เสนอตัด (๑) และ (๒) ออก เนื่องจากไม่ควรเป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “...มาตรา ๑๕๖...” เพื่อให้สอดคล้องกับเลขมาตราหลังการเรียงลำดับใหม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นการดำเนินการระหว่างที่วุฒิสภายังปฏิบัติหน้าที่ และควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติใดบ้างที่ต้องเสนอต่อรัฐสภา

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยระบุฐานความผิดเพิ่มเติม เช่น และความผิดต่อความมั่นคง และความผิดฐานทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดโดยระบุฐานความผิดอาจไม่ครอบคลุม เนื่องจากอาจมีกรณีความผิดอื่น เช่น ความผิดทางแพ่ง หรือการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่ใช่การทุจริต เป็นต้น

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอร่างมาตรา ๒๗๑ ต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา ดังนี้

“มาตรา ๒๗๑ ในระหว่างที่วาระของสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐ ยังไม่สิ้นสุด หรือยังต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้ ให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

(๑) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภายับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒)

(๒) การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๔) การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

ในกรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ให้คณะกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๒๗๐/๒ วรรคสามเป็นผู้วินิจฉัย ในการนี้ให้นำมาตรา ๒๗๐/๒ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลมมติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรานี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดโดยระบุร่างพระราชบัญญัติหรือการกำหนดโดยระบุฐานความผิด อาจทำให้ไม่ครอบคลุมครบถ้วน จึงควรให้เป็นสิทธิของวุฒิสภาในการยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หากเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวนั้นมีผลกระทบต่อความมั่นคง หรือมีผลกระทบต่อเรื่องอื่นใด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หมายถึงกฎหมายทั่วไป ซึ่งควรให้การพิจารณาเป็นไปตามกระบวนการเดิม ส่วนในร่างมาตรา ๒๗๑ ควรกำหนดโดยระบุเฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่มีความสำคัญ

- ไม่ควรใช้ฐานความผิดเป็นตัวกำหนด แต่ควรกำหนดว่าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน หรือกระบวนการยุติธรรมให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

- มีกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมโดยเพิ่มความว่า “การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ต้องรับผิดทางอาญาหรือทางแพ่งหรือพ้นจากการพิจารณาคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรานี้มีเป้าหมายเฉพาะบางฐานความผิดที่หากจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวต้องกระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา แต่การเพิ่มความว่า “การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ต้องรับผิดทางอาญาหรือทางแพ่งหรือพ้นจากการพิจารณาคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล” จะมีความหมายกว้างเกินไปซึ่งอาจทำให้ในอนาคตไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีผลในการลบล้างความผิดได้เลย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๑ ในระหว่างที่วาระของสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐ ยังไม่สิ้นสุดลง หรือยังต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้ วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

(๑) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภายับยั้งไว้ตามวรรคสาม ๑๓๗ (๒)

(๒) การ กระทำตามมติของแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การ กระทำแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

(๔) การกระทำตามมติของทนายความผู้ว่าคดีของพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนของรัฐ

(๕) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าผลกระทบต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่บัญญัติให้วุฒิสภามีหน้าที่ (๒) (๓) หรือ (๔) ให้ตั้งกรรมาธิการร่วมทั้งตนตามวรรค ๒๗๑/๒ วรรคสามเป็นผู้วินิจฉัย ในกรณีที่ให้พ้นจากตำแหน่ง ๒๗๑/๒ วรรคสามและวรรคสี่ ขวให้ยับยั้งโดยอัตโนมัติ

มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรานี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

- มีกรรมการสอบถามว่า ในวรรคสองการกำหนดให้มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามร่างมาตรานี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จะเป็นการใช้คะแนนเสียงมากเกินไปหรือไม่

- การวางกลไกการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา นั้น หากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ส่งไปยังองค์กรอิสระเพื่อให้ความเห็น หากองค์กรอิสระมีการทักท้วงก็ต้องมีการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ดังนั้น ความใน (๑) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ ยังมีความจำเป็นที่จะคงไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคงไว้เพื่อเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุล

- มีกรรมการสอบถามว่า การเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๗๑ นี้จะขัดหรือแย้งกับร่างมาตรา ๒๖ หรือไม่ และสามารถนำความในร่างมาตรา ๒๗๑ ไปแก้ไขเพิ่มเติมในร่างมาตรา ๒๖ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๗๑ ไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๖ และไม่สามารถนำความในร่างมาตรา ๒๗๑ ไปแก้ไขเพิ่มเติมในร่างมาตรา ๒๖ ได้ เนื่องจากไม่สอดคล้องกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากมีการดำเนินการตามความใน (๒) ภายหลังจากระยะเวลาห้าปีแล้วอาจทำให้เกิดปัญหาได้

- การกำหนดให้ร่างมาตรา ๒๗๑ มีผลใช้บังคับเป็นเวลาเพียงห้าปีจะเหมาะสมหรือไม่

- ร่างมาตรา ๒๗๑ เป็นการป้องกันไม่ให้มีการตรากฎหมายหรือการดำเนินการใดที่อาจขัดต่อหลักนิติธรรม แต่การกำหนดให้ร่างมาตรา ๒๗๑ มีผลภายในระยะเวลาห้าปีเท่านั้นอาจไม่เหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทเฉพาะกาลในส่วนที่เกี่ยวกับวุฒิสภามีผลบังคับใช้เพียงระยะเวลาห้าปีเท่านั้น หากเกิดกรณีตาม (๒) ภายหลังจากระยะเวลาห้าปีก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า หลักการของระบบรัฐสภาโดยทั่วไปนั้น อำนาจของสภาผู้แทนราษฎรมีมากกว่าอำนาจของวุฒิสภา แต่ความในร่างมาตรา ๒๗๑ เป็นข้อยกเว้นของหลักการดังกล่าว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เมื่อร่างมาตรา ๒๗๑ เป็นข้อยกเว้นหลักการของระบบรัฐสภา ร่างมาตรา ๒๗๑ ควรมีผลบังคับใช้ภายในระยะเวลาที่จำกัด และควรมีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาห้าปี

- มีกรรมการเสนอปรับปรุงร่างมาตรา ๒๗๑ ให้มีหลักการเช่นเดียวกับร่างมาตรา ๒๖ โดยกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถร้องขอต่อองค์กรอื่นหรือศาลรัฐธรรมนูญให้ตรวจสอบกรณีตามร่างมาตรา ๒๗๑ ได้ นอกจากนี้ หลักการของร่างมาตรา ๒๗๑ อาจนำไปอธิบายต่อสังคมโดยใช้เหตุผลในเรื่องการพิทักษ์รัฐธรรมนูญและการป้องกันไม่ให้เกิดการเสนอกฎหมายที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในระยะเวลาห้าปี เช่น กฎหมายนิรโทษกรรม เป็นต้น

- ควรกำหนดให้มีการยกเว้นหลักการในบางเรื่องเพื่อทำให้เกิดหลักนิติธรรมอย่างแท้จริง

- ร่างมาตรา ๒๗๑ เป็นการป้องกันไม่ให้มีการตรากฎหมายที่อาจขัดต่อหลักนิติธรรม ซึ่งสามารถกำหนดให้มีผลบังคับภายในระยะเวลาเพียงห้าปีได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า สมาชิกวุฒิสภาจะสามารถร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบกรณีที่มีการตรากฎหมายที่อาจขัดต่อหลักนิติธรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๗๑

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงการเสนอแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีการยกเลิกความผิดหรือยกเลิกโทษของการกระทำความผิด เพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดบางคนพ้นจากความรับผิดชอบด้วยการกำหนดหลักการของร่างมาตรา ๒๗๑ ไว้ในบทเฉพาะกาลมีความเหมาะสมแล้ว และไม่สามารถนำหลักการของร่างมาตรา ๒๗๑ ไปกำหนดไว้ในบททั่วไปของร่างรัฐธรรมนูญได้ เนื่องจากวุฒิสภาไม่ควรมีอำนาจตามหลักการ ๒๗๑ และกฎหมายในแต่ละเรื่องจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถกำหนดให้ชัดเจนได้ว่ากฎหมายใดควรถูกยกยั้งตามร่างมาตรา ๒๗๑ จึงกำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาเองว่ากฎหมายใดที่ควรถูกยกยั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๑ ในระหว่างที่วาระเริ่มแรกหมดเขตที่ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๕ ทว่า
ตราบเท่าที่วาระดังต่อไปนี้ของสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๒๗๐ ยังไม่สิ้นสุดลง หรือยังต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อ
ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภา
ผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ให้กระทำในโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย ถ้า
ร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

(๑) การพิสนทนางรฟงพระราชบัญญัติที่ดองขั้บข้งไว้ตวงนภตศร ๑๓๘การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน หรือการแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้ให้มีผลให้กระทำความผิดพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

(๒) ทพพรพิชิตรชนกพิชิตราชที่พหุเทศาภิบาลมณฑล ๑๗๒ มณฑล ๑๗๓ และมณฑล ๑๗๔ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีผลกระทบต่อกระทำการดำเนินกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

(๓) ทนายสิทธิธรรมธรรมสารบรรณบัญชาบัญชาที่ประชุมคณะตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดและยื่นคำขอพระราชทานบัญชาบัญชาที่มีผลให้ผู้ต้องขังทนายสิทธิธรรมธรรมสารบรรณบัญชาบัญชาได้พ้นโทษหรือพ้นโทษแล้วแต่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือพ้นโทษแล้วแต่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรานี้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ធាតុ ២៧២

“มาตรา ๒๗๒ เมื่อครบกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตาม มาตรา ๒๗๐ ให้บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๐/๑ มาตรา ๒๗๐/๒ และมาตรา ๒๗๑ เป็นอัน ยกเลิก”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เสนอ
 ตัดร่างมาตรา ๒๗๒ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาในบทเฉพาะกาลมีวาระดำรง
 ตำแหน่งเพียงห้าปีไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญในอดีตที่มีการกำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจพิเศษนั้น
 ก็กำหนดหลักการเช่นเดียวกับร่างมาตรา ๒๗๒ ด้วยเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อวุฒิสภามีร่างมาตรา ๒๗๐ พ้นจากตำแหน่งแล้ว จะทำให้อำนาจของวุฒิสภามีร่างมาตรา ๒๗๐ ร่างมาตรา ๒๗๐/๑ ร่างมาตรา ๒๗๐/๒ และมาตรา ๒๗๑ สิ้นผลไปด้วย จึงเสนอตัดออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๒๗๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๗๓

“มาตรา ๒๗๓ ในวาระเริ่มแรก เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มาประชุมครั้งแรกแล้วไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบให้ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรคสาม ให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อมีมติแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และมีได้เป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เป็นนายกรัฐมนตรี ในกรณีเช่นนี้มติของรัฐสภาที่เห็นชอบให้แต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีคะแนนเสียงมากกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอร่างมาตรา ๒๗๓ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา ดังนี้

“มาตรา ๒๗๓ ใน สภามติเริ่มแรก เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มาประชุมเป็นการทั่วไปครั้งแรกแล้วไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียง เมื่อรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจให้ความเห็นชอบให้บุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ พรรคสวช ไม่ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา เรียกขอให้มีการประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณาและมีมติแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และมิได้เป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เป็นนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่เช่นนี้มติของรัฐสภาที่เห็นชอบให้แต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ยกเว้นการดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ โดยมีมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียง พรรคสวช ไม่ ไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิก รัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภา

เมื่อรัฐสภามีมติให้ยกเว้นการดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี โดยการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้เสนอจากบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ในการนี้ มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐสภามีมติตามวรรคหนึ่ง หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นอันสิ้นสุดลง”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีการแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อวุฒิสภามีบทบาทหน้าที่ในการยับยั้งร่างกฎหมายและมีหน้าที่ในการตรวจสอบและกำกับกรปฏิบัติแล้ว การกำหนดให้วุฒิสภาในบทเฉพาะกาลมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีด้วย อาจทำให้เกิดกระแสด้านเกี่ยวกับอำนาจดังกล่าวของวุฒิสภา

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตามวาระสองแล้ว อาจทำให้บัญชีรายชื่อบุคคลที่จะมาเป็น นายกรัฐมนตรีต้องถูกยกเลิกไปด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่บุคคลที่ได้รับความเห็นชอบเป็นนายกรัฐมนตรี ตามวาระสองเสียชีวิตหรือลาออกภายหลังจากที่ได้รับการเห็นชอบด้วย เนื่องจากหลักการของร่างมาตรา ๒๗๓ กำหนดให้มีการให้ความเห็นชอบบุคคลดังกล่าวได้เพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น และเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ร่างมาตรา ๒๗๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๓ ในวาระเริ่มแรก เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่มีทนายรัชตประมุขรัฐสภา เพื่อให้สภามติสภาผู้แทนราษฎรได้ขอประชุมมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกแล้วไม่ปรากฏว่าสภามติสภาได้ ได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบให้ได้รับภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว หากมีกรณีที่ไม่ว่าจะแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๑๕๕ หรือสภาผู้แทนราษฎร ได้ด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา รัชตประมุขรัฐสภาเพื่อขอให้มิตินัดตั้งตั้งบุคคลซึ่งมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๖ และมิได้เป็นยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อ นายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เป็นทนายรัชตประมุข ใน กรณีเช่นนี้ มติของนั้นให้ประธานรัฐสภาที่เห็นชอบให้แต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นทนายรัชตประมุข เรียก ประชุมรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติคะแนนเสียง मतตตตตตต ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของห้าของ จำนวนสมาชิกรัฐสภา ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตาม มาตรา ๑๕๕ ต่อไปโดยจะเสนอชื่อผู้ใดในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

- มีการแสดงความคิดเห็นว่า ควรกำหนดให้ร่างมาตรา ๒๗๓ ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาใด ให้ชัดเจนด้วย เนื่องจากอาจเกิดปัญหาที่มีการถ่วงเวลาเพื่อไม่ให้มีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีได้ และอาจ นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า อาจเกิดกรณีที่สภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๗๓ โดยใช้ระยะเวลานาน

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางการเมืองนั้น พรรคการเมืองจะมีการตกลงกันว่าบุคคลใดจะเป็นนายกรัฐมนตรีไว้แล้ว จึงจะ ไม่เกิดปัญหาที่สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๓ ในวาระเริ่มแรก เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่มีทนายรัชตประมุขรัฐสภา เพื่อให้สภามติสภาผู้แทนราษฎรได้ขอประชุมมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกแล้วไม่ปรากฏว่าสภามติสภาได้ ได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบให้ได้รับภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว หากมีกรณีที่ไม่ว่าจะแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๑๕๕ หรือสภาผู้แทนราษฎร ได้ด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา รัชตประมุขเพื่อขอให้มิตินัดตั้งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ

แต่ยังไม่ถึงขั้นขอความเห็นชอบตามมาตรา ๑๖๑ และยังไม่เข้ายกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เป็นหนังสือขออนุมัติ ในกรณีเช่นนี้ มติของนั้นให้ประธานรัฐสภาที่เห็นชอบให้แต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องเรียกประชุมรัฐสภาโดยพลัน และ ในกรณีที่รัฐสภามีมติคะแนนเสียงขาดไม่ถึงสามในสภานิติบัญญัติของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไปโดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ โรงแรมอิมพีเรียล หัวหิน บีช รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๒๑.๓๕ นาฬิกา

นางสาววรินทร์พร ปณิธานธรรม

วิทยากรชำนาญการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์